Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Johtava asiantuntija Outi Pyy
Kiertotalousratkaisut, Haitalliset aineet 5.2.2024 SYKE/2024/195-1

Eduskunnan ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Viite: Ympäristövaliokunta torstai 8.2.2024 klo. 10:00 HE 96/2023 vp / Asiantuntijapyyntö

Asia: **HE 96/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi pilaantuneiden alueiden puhdistamisen tukemisesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta**

Suomen ympäristökeskuksen kirjallinen asiantuntijalausunto

Suomen ympäristökeskus (Syke) kiittää mahdollisuudesta lausua ympäristövaliokunnalle. Syke pitää säännösmuutosta kannatettavana ja tarpeellisena.

Syke kiinnittää huomiota seuraavaan asiaan, joka edellyttää muutosta lakiehdotukseen. Nykyistä lakia edelsi valtion jätehuoltotyöjärjestelmä, joka perustui ”jaettuun kustannusvastuuseen”. Sen rahoituksella kunnostettiin runsaan kolmenkymmenen vuoden aikana yli 430 pilaantunutta maa-aluetta. Valtion rahoitusosuus oli keskimäärin 48 %, vaihdellen 5 %:sta 100 %:in. Valtion tukiosuuden suuruuteen vaikuttivat kokonaiskustannusten ohella erityisesti kustannusten kohtuuttomuus sopimusosapuolille sekä toimien kiireellisyys.

Syke toteaa, että se, millainen osuus kuluista katetaan valtion tuella, tulee arvioida ja perustella tapauskohtaisesti huomioiden mm. vastuullisten ja/tai hyötyä saavien tahojen mahdollisuus osallistua kustannusten kattamiseen. Se, että ympäristön pilaantuminen aiheuttaa vakavan vaaran tai haitan tai ettei kukaan vapaaehtoisesti ole halukas ryhtymään toimiin taikka että alueen tila on selvitetty valtion varoin, ei ole peruste puhdistuskustannusten täysimääräiseen kattamiseen valtion varoin. Käytännössä tällainen muutos järjestämistä koskevaan pykälään ei edellyttäisi hankkeiden jakamista kahteen erilliseen luokkaan.

Syke ehdottaa lakiehdotusta muutettavaksi siten, että valtion tukiosuus määräytyisi tapauskohtaisesti tarpeen mukaan, kuten aikaisemman valtion jätehuoltojärjestelmänkin aikana ja että asetuksella annettaisiin tarkempia säännöksiä tukiosuuteen vaikuttavista tekijöistä ja niiden merkityksestä.

SYKEn esittämä muutos lain 12 §:än myös edistäisi hallituksen esityksen tavoitetta saada järjestämisen piiriin aiempaa enemmän merkittävämpiä kohteita.

Tämän lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet: johtava asiantuntija Outi Pyy ja erikoistutkija Jouko Tuomainen.

Jakelu: YmV@eduskunta.fi
Kopio: kirjaamo@syke.fi